

Sisäministeriö
Hallinto- ja kehittämisosasto

Sisäministeriön poliisiosaston lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 220/2021 vp) täydentämisestä

Sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosasto on lähettänyt poliisiosastolle lausuttavaksi hallituksen esitysluonnoksen eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 220/2021 vp) täydentämisestä. Sisäministeriön poliisiosasto lausuu asiasta seuraavaa.

Esitys

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hallituksen esitystä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi uudistamalla lakiehdotuksen seuraamussääntely. Samalla ehdotetaan joitakin muutoksia, joissa on ilmennyt korjaamisen tai täydentämisen tarve alkuperäisen hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyn aikana.

Tässä täydentävässä hallituksen esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi vaarallisten aineiden kuljetuksista annetun lain seuraamusjärjestelmä sanktioimalla lain rikkominen hallinnollisesti. Tämä tarkoittaisi, että rikosoikeudesta luovuttaisiin vaarallisten aineiden kuljetusten rikkomusten sanktioina. Käyttöön otettaisiin alkuperäisessä hallituksen esityksessä ehdotettavan markkinavalvonnan seuraamusmaksun lisäksi liikenteessä jo yleisesti käytössä oleva sanktiomaksu, liikennevirhemaksu järjestelmiseen. Rikoslain 44 luvun 13 §:n vaarallisten aineiden kuljetusrikoksen tunnusmerkistö jäisi rikoslaisissa ennalleen. Samoin ympäristön turmelemisesta vaarallisia aineita kuljetettaessa olisi edelleen kriminalisoitu rikoslain 48 luvun 1–4 §:ssä.

Lausunto

Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta

14 § Kuorman käsittely tiekuljetuksissa

Esitetyt muutoksen tarkoituksena on, että myös muita ADR-sopimuksen määräyksessä tarkoitettuja aineita kuin räjähteitä ei kuormattaisi ja purettaisi kuormasta tarpeettomasti sellaisissa paikoissa, joissa toiminnan turvallisuudesta ei voida varmistua.

Sisäministeriön poliisiosasto pitää esitettyä muutosta turvallisuuden näkökulmasta perusteltuna.

23 luku Seuraamusjärjestelmä

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@govsec.fi
www.intermin.fi

Hallituksen esityksen täydennyksessä esitetään, että vaarallisten aineiden kuljetusrikkomuksien seuraamuksina ei käytettäisi sakkoa lainkaan. Kyse olisi lähtökohtaisesti joko vaarallisten aineiden kuljetusrikos (RL 44:13 §) tai hallinnollinen liikennevirhemaksu. Rikosoikeuden käyttöalaa siis supistettaisiin merkittävästi.

Sisäministeriön poliisiosasto pitäisi edelleenkin perusteltuna, että rikosoikeudellisia seuraamuksia käytettäisiin vaarallisten aineiden kuljetusrikkomusten seuraamuksina. Ilman sakolla sanktioitua rikosta vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevaan seuraamusjärjestelmään jäisi merkittävä aukko. Vaarallisten aineiden kuljetusrikoksesta tuomitaan sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Muista teoista määrättäisiin hallinnollinen liikennevirhemaksu. Rikosoikeudellisen järjestelmän käyttäminen ja tietyn teon rangaistavaksi säätäminen ilmentävät suurempaa paheksuntaa moitittavaa tekoa kohtaan, minkä vuoksi vain moitittavin käyttäytyminen on syytä sanktoida rikosoikeudellisesti. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on todennut, että rikosoikeudellinen rangaistus ilmentää lähtökohtaisesti suurempaa moitittavuutta kuin neutraali hallinnollinen seuraamus (PeVL 9/2018 vp).

Sisäministeriön poliisiosasto kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön huomiota siihen, että sakko rikosoikeudellisena seuraamuksena on käytössä eri liikennemuotojen sääntelyssä. Vesiliikennelaissa (782/2019) on säädetty myös erikseen vesiliikenne rikoksesta seuraamukseksi sakko. Samoin ajoneuvolaissa (82/2021) on säädetty erikseen ajoneuvorikkomuksesta seuraamukseksi sakko. Näissä molemmissa laeissa on seuraamuksena käytössä myös liikennevirhemaksu. Samoin rikoslain 23 luvun 1 §:ssä säädetty liikenneturvallisuuden vaarantaminen mahdollistaa sakon käyttämisen niin tieliikenteen kuin ajoneuvolain sanktiona niissä teoissa, joissa tienkäyttäjä tahallaan tai huolimattomuutensa rikko tieliikennelakia tai ajoneuvolaki taikka niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tavalla, joka on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen turvallisuudelle. Liikenneturvallisuuden vaarantamisesta tuomitaan myös se, joka edellä tarkoitettulla tavalla ollessaan vastuussa aluksen tai muun vesikulkuneuvon ohjailusta tai aluksen tai muun vesikulkuneuvon kulun turvallisuuteen olennaisesti vaikuttavassa tehtävässä rikko vesiliikennelakia tai sen nojalla annettua määräystä.

Vaarallisten aineiden kuljetuksissa on mahdollista syllistyä erilaisiin vaaraa aiheuttaviin tekoihin. Neuvoston direktiivin (Neuvoston direktiivi 95/50/EY yhtenäisestä menettelystä vaarallisten aineiden tiekuljetusten tarkastuksissa) liitteessä kaksi on kuljetusten rikkeet jaoteltu kolmeen luokkaan vaaran mukaan, joista luokka I sisältää kaikkein vakavimmat vaarat.

Lisäksi sisäministeriön poliisiosasto kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön huomiota siihen, että esityksen luonnoksessa sivulla 10 viitataan virheellisesti rikoslain 43 lukuun.

143 § Liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun määrääminen ja suuruus

Pykälässä ja perusteluissa käytetään paikoittain henkilölle määrättävän liikennevirhemaksun määränä joko enintään 300 euroa tai 500 euroa. Sisäministeriön poliisiosaston käsityksen mukaan nämä tulisi yhdenmukaistaa esityksen jatkovalmistelussa.

Esityksen mukaan olisi määriteltävä vain enimmäismäärä. Liikennevirhemaksun määrääjä siis lähtökohtaisesti määrittelee virhemaksun suuruuden. Sisäministeriön poliisiosaston näkemyksen mukaan hallinnollisen seuraamusjärjestelmän ennakoitavuuden takia olisi perusteltua, että laissa määriteltäisiin tarkasti rikkomuksista annettavat liikennevirhemaksut. Tällöin lainsäädännössä myös arvioitaisiin rikkomusten seuraamusten porrastaminen rikkomusten mukaisesti. Sisäministeriön poliisiosasto esittää, että esityksen jatkovalmistelussa otettaisiin tämä huomioon.

Muuta

Alkuperäisessä hallituksen esityksessä (HE 220/2021 vp) esitettiin ajokorttilain 65 §:n muuttamista. Täydennetyllä esityksellä muutettaisiin vaarallisten aineiden kuljetuksista annetun lain pykälää, jossa säädetystä rikkomuksista olisi alkuperäisen hallituksen esityksen perusteella poliisin olisi määrättävä ajokielto ajokorttilain 65 §:n perusteella. Täydennyksessä esityksessä ei kuitenkaan esitetä ajokorttilain muuttamisesta annetun esityksen osalta muutosta. Sisäministeriön poliisiosaston näkemyksen mukaan tämä tulisi huomioida jatkovalmistelussa.

Sisäministeriön poliisiosasto pitää tärkeänä, että myös jatkossa vaarallisten aineiden kuljetusrikkomuksista vakavimmat tulisi voida huomioida ajokieltoa määriteltäessä.

Poliisitarkastaja

Jari Pajunen

VN/19064/2022-SM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: